Lieta nr.C69 2583 18
ECLI:LV:KURT:2019:0118.C69258318.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2019.gada 18.janvārī

Kurzemes rajona tiesa: tiesnese A.Pomerance
ar sekretāri Z.Blūmu

piedaloties prasītāja AS ``Attīstības finanšu institūcija Altum`` pilnvarotam pārstāvim /pers. B/

Izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu akciju sabiedrības ``Attīstības finanšu institūcija Altum`` prasībā pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu.

Tiesas sēdē tiesa

konstatēja:

Akciju sabiedrība ``Attīstības finanšu institūcija Altum`` (turpmāk Prasītāja) 2018.gada 25.jūnijā cēlusi Kurzemes rajona tiesā prasību pret /pers. C/ un /pers. D/ par parāda 11 771,90 EUR solidāru piedziņu, tai skaitā – pamatsumma 9758,77 EUR, procenti par kapitāla izmantošanu 1358 EUR par laika periodu no 2011.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 11.aprīlim, procenti par aizdevuma izmantošanu 655,13 EUR par laika periodu no 2013.gada 12.aprīļa līdz 2014.gada 23.martam.

Prasībā norādīts, ka 2006.gada 31.jūlijā starp banku, no vienas puses un /pers. C/ un /pers. D/ no otras puses, kā solidārām aizņēmējām, noslēgts Aizdevuma līgums nr.126126/01 par 16 500 LVL aizdevuma izsniegšanu. Noteikta procentu likme - nemainīgā 2,7%, mainīgā pēc sešu mēnešu RIGIBOR likmes, līgumsods gadā par termiņa neveiktu procentu vai pamatsummas maksājuma 58%. Aizdevuma gala termiņš noteikts 2031.gada 12.jūlijs.

Banka savas saistības izpildīja un aizdevumu izsniedza.

2008.gada 11.februārī noslēgta Vienošanās (Pielikums nr.2) saskaņā ar kuru aizdevuma valūta noteikta EUR.

2009.gada 30.jūnijā noslēgta Vienošanās (Pielikums nr.3), saskaņā ar kuru fiksētā procentu likme noteikta 5,86 % .

2011.gada 11.maijā noslēgta Vienošanās (Pielikums nr.4), saskaņā ar kuru valūta noteikta latos, fiksētā likme noteikta 7% gadā, aizdevuma gala termiņš noteikts 2013.gada 12.aprīlis, līgumsods par termiņā neveiktu maksājumu 40% gadā.

Atbildētājas veikušās nepilnīgus un neprognozējamus maksājumus. Pēdējais maksājums veikts 2016.gada 7.oktobrī.

2017.gada 30.oktobrī nosūtīts brīdinājums, apmaksa nav veikta.

Parāda apjoms 11 771,90 EUR - neatmaksātā Aizdevuma pamatsumma 9758,77 EUR, procenti par aizdevuma izmantošanu 1358 EUR par laika periodu no 2011.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 11.aprīlim, procenti par aizdevuma izmantošanu 655,13 EUR par laika periodu no 2013.gada 12.aprīļa līdz 2014.gada 23.martam.

Lūgts piedzīt minēto parādu solidāri no Atbildētājām, kā arī noteikt Prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus līdz parāda nomaksai.

Prasība pamatota uz Civillikuma pantiem, tai skaitā uz 1587., 1672., 1756., 1765., 1934.pantu.

Atbildētāja/pers. C/ sniegusi paskaidrojumus Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā, kuros norādījusi, ka prasību neatzīst. Noslēdzot 2014.gada 2.aprīļa pirkuma-pārdevuma līgumu un atsavinot nekustamo īpašumu /adrese/, parādu dzēsusi 12 000 EUR apjomā. Uz 2018.gada 23.oktobri atmaksājusi Prasītājam kopējo summu 24 835,46 EUR.

Atbildētāja/pers.D/ sniegusi paskaidrojumus Civilprocesa likuma 148.panta kārtībā, kuros norādījusi, ka savulaik piekritusi savai meitai /pers. C/ (toreiz /uzvārds/) ņemt aizdevumu, lai varētu iegādāties un izremontēt dzīvokli, bet nav bijusi izpratne par to cik lielas saistības uzņemas, kā arī vēlāk nav zinājusi, ka meita maksājumus bankai neveic. No bankas iepriekš nav saņēmusi nekādus sūtījumus par saistības neizpildi. Atbildētāja norādījusi, ka viņai ir maznodrošinātās personas statuss, ir pensionāre, vienīgais ienākumu avots ir pensija, pati sevi aprūpēt nespēj, to izdarīt palīdz sociālā dienesta aprūpētāja, ar meitu kontaktu nav, viņas viedoklis viņai nav zināms.

Prasītāja pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē prasību uzturēja tikai attiecībā pret /pers. C/. Attiecībā pret /pers. D/, ņemot vērā situāciju, prasību neuzturēja, tiesvedību daļā pret minēto Atbildētāju lūdza izbeigt. Pēc apjoma Prasītāja pārstāvis prasību uzturēja daļēji, t.i. neuzturēja procentu 655,13 EUR daļā par laika periodu no 2013.gada 12.aprīļa līdz 2014.gada 23.martam, bet uzturēja atlikušajā 11 116,77 EUR apjomā - pamatparāds 9758,77 EUR, līgumiskie procenti 1358 EUR par laika periodu no 2011.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 11.aprīlim. Pārstāvis norādīja, ka Atbildētājas arguments par to, ka viņa nomaksājot kopumā 24 835,46 EUR un līdz ar to parādu ir dzēsusi, neatbilst nepatiesībai. Nomaksāti kopumā ir 24 819,75 EUR, bet Atbildētāja nav ņēmusi vērā, ka pēc pušu saistības – līguma un turpmākām vienošanās par kapitāla izmantošanu bijuši pielīgti arī līgumiskie procenti un līgumsods, kas ieskaitāmi maksājumu pienākumā un kas palielina nomaksājamās summas apjomu. No nekustamā īpašuma atsavināšanas iegūtie naudas līdzekļi 12 000 EUR apjomā noseguši aizdevuma ``A`` daļas maksājumu 11 777,47 EUR apjomā, bet atlikums no 12 000 EUR, kas nomaksāts, t.i. 222,53 EUR novirzīti ``B`` daļas aizdevuma dzēšanai. Prasības summu veido ``B`` daļas nesamaksātais atlikums.

Atbildētājas uz tiesas sēdi neieradās. Par tās norises vietu un laiku paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma noteikumiem.

Tiesa 2019.gada 7.janvārī saņēmusi /pers. C/ iesniegumu, kurā izteikts lūgums lietu skatīt bez viņas klātbūtnes.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 156.panta pirmajai daļai, lieta izskatāma bez Atbildētāju klātbūtnes.

Noklausījusies sniegtos paskaidrojumus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma.

Ar lietā iesniegto 2006.gada 31.jūlija Aizdevuma līgumu nr.126126/01 nodibināms, ka valsts akciju sabiedrība ``Latvijas Hipotēku un zemes banka`` noslēgusi līgumu ar /pers. C/ un /pers. D/ par aizdevuma summas 16 500 Ls izsniegšanu dzīvokļa iegādei, ar fiksēto procentu likmi 2,7% gadā,

aizdevuma atmaksas gala termiņu 2031.gada 12.jūlijs, ar līgumsodu par termiņā neveiktiem maksājumiem 30% apjomā gadā. Noteikts, ka aizdevuma summa atmaksājama vienādos maksājumos 120,90 LS apjomā ik mēnesi, kas mainīsies vadoties no mainīgās procentu likmes.

2008.gada 11.februārī puses noslēgušas Vienošanos pie minētā Aizdevuma Līguma (Pielikums nr.2), par to, ka ar 2008.gada 12.februāri maksājumi veicami EUR, ka fiksētā procentu likme ir 2,7%, aizdevuma atmaksas gala termiņš 2026.gada 12.jūnijs, maksājumi veicami vienādos maksājumos 186,29 EUR katru mēnesi.

2009.gada 30.jūnijā puses noslēgušas Vienošanos pie minētā aizdevuma līguma (Pielikums nr.3), par to, ka fiksētā procentu likme ir 5,86 EUR, mainīgā likme 6 mēnešu EURIBOR, sākot ar 2009.gada 12.septembri maksājama aizdevuma pamatsumma un procenti vienādos ikmēneša maksājumos 191,46 EUR apjomā līdz katra mēneša 12.datumam. Turpmāk līgumslēdzējpuse /pers. C/ būs /pers. C/ (pamats - laulības reģistrācija 2008.gada 12.aprīlī).

2011.gada 11.maijā puses noslēgušās Vienošanos pie minētā aizdevuma līguma (Pielikums nr.4), ka aizdevuma neatmaksātā pamatsumma uz 2011.gada 11.maiju ir 21 266,66 EUR, kas uz 2011.gada 21.aprīli tiek konvertēta uz LVL 15 190,78 un sadalīta nomaksai divās daļās - ``A`` daļa - aizdevuma pamatsumma 8266,92 LVL (8266,92;0,702804=11 762,77 *euro*), ``B`` daļa – aizdevuma pamatsumma 6923,86 LVL, (6923,86:0,702804=9851,77 *euro*), fiksētā procentu likme ar 2011.gada 21.aprīli noteikta 7%, aizdevuma gala atmaksa termiņš noteikts 2013.gada 12.aprīlis. Puses vienojušās, ka aizdevuma pamatsumma un uzkrātie procenti ``A`` daļai atmaksājami vienādos maksājumos līdz 2013.gada 12.aprīlim, savukārt ``B`` daļā norādītos procentus un aizdevuma summa jādzēš (jānomaksā) 2013.gada 12.aprīlī. Ja aizdevuma uzkrātie procenti netiek atmaksāti, bankai ir tiesības uzkrātos procentus kapitalizēt, pieskaitot tos aizdevuma pamatsummai un noteikt jaunu aizdevuma atmaksas kārtību.

Civillikuma 1587.pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek par pienākumu līdzējiem izpildīt apsolīto. No minētā dokumenta abām pusēm izceļas savstarpējas prasījuma tiesības, kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību.

Civillikuma 1943.pantā noteikts, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa, kādu tas saņēmis.

No iesniegtajiem dokumentiem redzams, ka saistība pienācīgi nav pildīta.

No aizdevuma maksājuma rēķiniem redzams, ka uz 2013.gada 12.aprīli aizdevuma ``A`` daļā nomaksāti tikai 1228,45 lati (1228,45 : 1747,92=1747,93 *euro)* un Prasītājs amataizdevuma nomaksā ieskaitījis 173,54 latus, procentos 1036,46 latus, līgumsodā 34,88 un 21,32 latus. Kopējais atlikušais pamatparāds 8093,37 lati (8266,92-173,54=8093,37 lati (8093,37:0,702804=11 515,82 EUR), bet pieskaitot nenomaksātos procentus uz 2014.gada 7.aprīli 261,63 EUR parāda apjoms 11 777,45 EUR (11 515,82+261,63=11 777,45 *euro*).

Prasītājs no īpašuma atsavināšanas iegūtajiem 12 000 EUR dzēsis ``A`` aizdevuma atmaksas daļu, bet atlikumu (12 000-11 777,45 = 222,55 *euro*) novirzījis ``B`` daļas daļējai dzēšanai.

``B`` aizdevuma daļā pēc Pielikuma nr.4 aizdevuma atmaksājamā pamatsumma pēc pušu vienošanās bijusi 9851,76 EUR (6923,86:0,702804=9851,76 *euro*). Par laika periodu no 2013.gada 29.aprīļa līdz 2013.gada 4.jūlijam nomaksāti 42,94 lati jeb 61,10 EUR (42,94:0,702804=61,10 euro) un par laku no 2014.gada 7.aprīļa līdz 2016.gada 7.oktobrim nomaksāti 589,53 EUR, tātad kopumā pēc ``B`` daļas nomaksāti 650,53 EUR (tai skaitā līdz ar ieskaitīto no 12 000 EUR novirzīto ``A`` daļas atlikumu 222,53 EUR). No visiem maksājumiem pamatsummas maksājumā Prasītājs ieskaitījis 93 EUR, pamatsummas atlikums 9758,76 EUR (9851,76-93=9758,76 *euro*). Procentu nomaksā ieskaitīti 4 EUR, līgumsodā ieskaitīti 492,53 EUR par laika periodu no 2014.gada 7.aprīļa līdz 2015.gada 17.aprīlim (456,47+36,06=492,53 euro) un 42,94 lati jeb 61,10 EUR pamatsummas kavējums un procentu kavējums par laika periodu no 2013.gada 29.aprīļa līdz 2013.gada 4.jūlijam. Kopumā līgumsoda maksājumā ieskaitīti 553,63 EUR (492,53+61,10=553,63 *euro*), (93+4+553,63=650,63 *euro*).

Civillikuma 1716., 1717. pantā noteikts, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest savu saistību neizpildi vispār, nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu īstā termiņā. Līgumsoda apmēru nosaka līdzēji.

Tiesa konstatē, ka līgumsoda sankciju puses pielīgušas Aizdevuma līguma 24.punktā (30% gadā), 2011.gada maija vienošanās (Pielikums nr.4) 24.punktā (40% gadā), t.i. par termiņā neveiktu maksājumu banka aprēķina aizdevuma līgumā norādīto līgumsodu no laikā nenomaksātās summas, kas tiek aprēķināta par katru maksājuma kavējuma dienu.

Aprēķinātie līgumsoda procenti pēc iesniegtiem un tiesas rīcībā esošajiem dokumentiem vērtējami, kā atbilstoši.

Prasītājs aprēķinājis procentus par laika periodu no 2011.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 11.aprīlim 1358 EUR apjomā, t.i par 709 kavējuma dienām rēķinot no 9851,77 EUR pamatsummas maksājuma kavējuma.

Civillikuma 1946.pantā noteikts, ka procenti par aizdevumu dodami tad, ja tie tieši bijuši atrunāti, vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem saprotama tā atlīdzība, kura dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu. Latvijas Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas uz tiesisku darījumu vai uz likuma.

No aizdevuma līguma izriet, ka puses bija vienojušās par procentu likmi saskaņā ar Pielikumu nr.4, nosakot tā nemainīgās daļas apjomu 7%.

Prasītāja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē prasību neuzturēja daļā par 655,13 EUR, kā procentu piedziņu, neuzturēja.

``Civilās vai privātās tiesības, ko lūko cauri civiltiesā, atšķiras no publiskām tiesībām, ar to, ka viņu izlietošana pilnīgi atkarājas no personas, kam viņa pieder, no šīs personas gribas un iniciatīvas [..], kas grib izlietot savas tiesības, tam par to pašam jārūpējas [..].No dispozivitātes principa izriet, ka tiesību nesējs var no tām attiekties *(Bukovskis V.Civilprocesa mācību grāmata., Rīga, Autora izdevums, 1933, 233.lpp).*

Prasība apmierināma 11116,76 EUR apjomā - pamatparāds 9758,76 EUR, līgumiskie procenti 1358 EUR ar laika periodu no 2011.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 11.aprīlim.

Civilprocesa likuma 92.pantā noteikts, ka pierādījumi ir ziņas, uz kuru pamata tiesa nosaka tāda fakta esamību vai neesamību, kuriem ir nozīme lietas izspriešanā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda sava prasījuma pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, pierādījumus iesniedz puses [..].

Atbildētāja/pers. C/ uz tiesas sēdi neieradās, pierādījumus tiesai neiesniedza.

Prasītājs sākotnēji cēlis prasību pret /pers. C/ un /pers. D/, kā solidārām Atbildētājām, bet tiesas sēdē izteica lūgumu tiesvedību daļā pret /pers. D/ izbeigt, prasība pret viņu neuzturēja.

Civillikuma 1672.pants noteic, ka solidāras saistības nodibina ar līgumu, testamentu vai likumu.

Atbilstoši Civillikuma 1682.pantam, kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem vai tikai no dažiem kopparādniekiem, vai arī tikai no viena [..].

Civilprocesa likuma 223.panta pirmās daļas 4.punkts noteic, ka tiesa izbeidz tiesvedību, ja Prasītājs no prasības atteicies.

No lietas materiāliem redzams, ka Prasītājs nomaksājis valsts nodevas veidā 669,05 EUR, kā arī ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,27 EUR.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta ``c`` apakšpunktam, valsts nodevas apmērs no apmierinātās prasības

summas 11116,76 EUR ir 648,09 EUR (520+3,2% no 11 116,76-7114=520+3,2% no 4002,76= 520+128,09=648,09 *euro*).

Civilprocesa likuma 41.pantā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus atbilstoši apmierinātai prasības summai.

Piedzenami 650,73 EUR (648,09+5,27:2=648,09 +2,64=650,73 *euro*).

No lietas materiāliem redzams, ka /pers. D/ bijusi sniegta valsts juridiskā palīdzība (2018.gada 30.oktobra tiesas sēdē piedalījusies zv.advokāte Gunta Laizāne).

No Juridiskās palīdzības administrācijas sistēmas datiem konstatējams, ka izdevumu apjoms lietā ir 172,52 EUR (JPA lietas nr.3-2.18/1312).

Ņemot vērā, ka /pers. D/ noteikts maznodrošinātās personas statuss, viņa no izdevumu apmaksas ir atbrīvojama Civilprocesa likuma 42.panta un 43.panta ceturtās daļas kārtībā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, nosakāms termiņš labprātīgai sprieduma izpildei.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam un Civillikuma 1765.pantam, prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 2., 4., 5., 8.,10.,12., 34., 39., 41., 42., 43.panta ceturto daļu, 187., 193., 195., 204.[1] pantu, 223.panta pirmās daļas ceturto punktu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, par labu akciju sabiedrībai ``Attīstības finanšu institūcija Altum``, reģ.nr. nr.50103744891, parādu 11 116,76 EUR (vienpadsmit tūkstoši viens simts sešpadsmit *euro* un septiņdesmit seši centi), tai skaitā pamatparāds 9758,77 EUR (deviņi tūkstoši septiņi simti piecdesmit astoņi *euro* un septiņdesmit septiņi centi), līgumiskie procenti par kapitāla izmantošanu 1358 EUR (viens tūkstotis trīs simti piecdesmit astoņi *euro*) par laika periodu no 2011.gada 23.aprīļa līdz 2013.gada 11.aprīlim, kā arī piedzīt tiesas izdevumus 650,73 EUR (seši simti piecdesmit *euro* un septiņdesmit trīs centi).

Piespriestos maksājumus /pers. C/ ieskaitīt akciju sabiedrības ``Attīstības finanšu institūcija Altum``, reģ.nr. nr.50103744891, kontā nr.LV74PARX0000035450027, SWIFT kods PARXLV22, AS ``Citadele banka``.

Noteikt /pers.C/visu piespriesto maksājumu labprātīgas nomaksa termiņu - 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesvedību daļā pret /pers. D/, personas kods /personas kods/, izbeigt.

Noteikt akciju sabiedrības ``Attīstības finanšu institūcija Altum`` tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no pamatparāda.

Tiesas spriedums pieejams tiesas kancelejā 2019.gada 18.janvārī.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā divdesmit dienu laikā Kurzemes apgabaltiesā sūdzību iesniedzot Liepājas tiesā.

Tiesnese A.Pomerance